

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 2. Est Christus lapis cœlatus à Deo, à sæuis lapidicidis exsculptus, in quem oculi defigendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

cio, seditio, eorum quæ scire tenemini, ignorantia, in Dei seruitio tanta locordia, ad gratiarum pro receptis beneficiis actionem negligentia tanta? Verum dico, vidistis mirabilia magna, portenta ingentia, stupendaque signa, quæ fecit ut vos de diaboli eriperet potestate, de peccato, de mortis faucibus incolumes. Euoluis scripta Euangelistarum, perpendis, quæ narrent Dei magnalia: quod obscuratus est sol, luna lumen retraxit, stellæ caligine obtoluuntur, cælum nubibus tegitur, terra tremit, rupes diffringuntur, imo & ipsa sepulchra reserantur, mortui resurgunt ad vitam, de sepulchris prodeunt, quasi tantis excitati prodigiis, quæ Athenas vsque ac remotissimas Ægypti regiones penetrarunt, vbi subtilissimi philosophi, & inter eos Apollophanes ac D. Dionysius, horum tremore mirabilium obriguerunt. Ilia fidei acie considerastis, eo modo, quo D. Paulus Galatis scribit: *Ante quorum oculos Iesus Christus præscriptus est, in vobis crucifixus.* Attramen vt vulgaria quæquæ hæc vidistis: illa quippe videre, ac obliuisci coniunguntur. Mentem non applicatis, corde non recogitatis ista Dei portenta, obdutato Pharaoni merito comparandi, de quo prima veritas: visis tot prodigiis, signisque admirandis: *Auerit se & ingressus est domum suam, nec apposuit cor.* Non est qui ruminet, qui recogitat corde, fide vna, mente atenta quis, quæ, pro quo patitur. Deus est æternus, qui cruce pendulus expirat, qui omnigenis poenarum generibus iniuste diræque cruciatur, vt amplius non sit in vulnerato corpore vulneri locus, vt totus myrthæ fasciculus componatur, idque miserrime serui gratiâ, seditiosi, sedisfragi, fugitiui, qui ne obolo quidem Deo valeat. Hinc damna vltra, hinc pestiferi vapores, hinc fœda corruptio peccatorum: *Corrupti sunt & abominabiles facti sunt;* plangit Dauid.

Gal. 3. 1. do, quo D. Paulus Galatis scribit: *Ante quorum oculos Iesus Christus præscriptus est, in vobis crucifixus.* Attramen vt vulgaria quæquæ hæc vidistis: illa quippe videre, ac obliuisci coniunguntur. Mentem non applicatis, corde non recogitatis ista Dei portenta, obdutato Pharaoni merito comparandi, de quo prima veritas: visis tot prodigiis, signisque admirandis: *Auerit se & ingressus est domum suam, nec apposuit cor.* Non est qui ruminet, qui recogitat corde, fide vna, mente atenta quis, quæ, pro quo patitur. Deus est æternus, qui cruce pendulus expirat, qui omnigenis poenarum generibus iniuste diræque cruciatur, vt amplius non sit in vulnerato corpore vulneri locus, vt totus myrthæ fasciculus componatur, idque miserrime serui gratiâ, seditiosi, sedisfragi, fugitiui, qui ne obolo quidem Deo valeat. Hinc damna vltra, hinc pestiferi vapores, hinc fœda corruptio peccatorum: *Corrupti sunt & abominabiles facti sunt;* plangit Dauid.

§. 2. Est Christus lapis calatus à Deo, à sanis lapidicidis exsculptus, in quem oculi desigendi.

Col. 2. 11. **H**æc Dei portenta reuocant mihi in memoriam colloquium quoddam plenum mysteris inter Deum & prophetam Zachariam, dum expressum, ac mirabile iurat promissum, filium suum in terras mittendi, qui pro cunctis mortem subiret peccatoribus. Curre ô propheta, vide Iesum filium Iosedech sacerdotem magnum, sic illi, cunctos aduoceat discipulos, & amicos: populus enim est scrutans mysteria, sig-

norumque ruminator discurrens, vnum alteri conferens singula perpendens, qui cõ omnia sua conferat studia, vt consideret quid hoc, quidve illud significet: vni co verbo: *Quia viri portendent* Zach. 4. *sunt.* Ita D. Isidorus exponit hoc verbum. *Por. Li. 11. 2. tentum.* Afficitur maximopere Deus illis (inquit hinc D. Gregor. Nyssen.) qui visis signis atque portentis non cursim ea traieciunt, sed oculis emul-*is* scrutantur ea perscrutantur, nominatim autem opera qui in Dei quorum vel minimum maximam Dei remanet dolet sapientiam, de quibus psallit Dauid. *Omnia præcipua in sapientia fecisti.* Illi sunt, qui mihi placeant, ait Dominus, qui mea perpendunt mirabilia, *Psalm. 111. 2.* quocirca vnum illis hoc velim proponas, vt illud *24.* timentur, in eo perscrutando cunctas suas conferant cogitationes: habent enim cui intelligendo adlaborent. Quod hoc erit, quæso, Dominus? Cerne hunc lapidem. *Septem oculis super lapidem vnum Numerus septenarius* (inquit Theodo-*THEO.* ret.) *significat multitudinem nam in septem diebus q. 1. 1.* *voluitur totum tempus, & c. Adem est lapis septenarius, 1. 1.* *oculus ac multioculus, seu plenioculus lapis ocu-* *latus quis talem vidit vquam? hæc inquit: Non plures habet oculos quam lapis, grande potentum. Hunc sumito lapidem, illi proponito, dicit: quod sculpendus sit malleis ligneis, ca liis, aliisque sculpturæ instrumentis, in tantum vt ne remaneat quidem atomus, qui non exoliatur. Aduerte verò: *Ego calabo sculpturam eius.* Sumit metaphoram ab eximio artifice, qui lapidem figuris eminentissimis intendit expolire, ipse cælar sculpturam eius, deinde cum tradit famulis elaborandum. Talis erit hic lapis.*

Et calatus cum fuerit, in idem coincident, sculpturam eius cælati, & auferri malitiâ, mundi-que scelera emundari: *Ecce ego calabo sculpturam eius, ait Dominus exercituum, & auferam iniquitatem terræ illius in die vna.* O portentum huic nullum simile: ô signum obstupendum, dicit illis, vt de illo subtilius inquirent, ei intelligendo suum impendant ingenium, extendant intellectum. Lapis hic Christus est, hoc etenim signo sæpius exponitur. Lapis plenus oculis. Primò vt Diuinitatis in Christo signetur plenitudo: oculi namque apud omnes symbolum sunt Diuinitatis, & numerus septenarius multitudinem signat vniuersalem ita intelligit D. Paul. *In quo in Col. 2. 11.* *habitat omnis plenitudo Diuinitatis corporaliter: Li. 8. 11.* *Opinatur D. Aug. per oculos indicari sapientiam q. 11. 1.* *Lapis plenus oculis plenus sapientia, de quo fari de vobis possit D. Paul. In quo sunt omnes thesauri sapientia Domini & scientia absconditis. Lapis hic calandus erat à ser. 11.* *lapidicidis sæuissimis Iudæis ac Gentibus, Hagel. Col. 2. 11.* *Li.*

his, lauis, spiritus, lancea, colaphis, sputis, vt nulla foret in eo pars non clariora. Christum a peccatore suspensum, in illum in eo membrum inuenies summum, integrum, tormentis penique non excuriatum. Licet autem hæc videas, altius agnosce mysterium, hanc omnem à Deo fuisse signatam sculpturam, vt nullum corpus eius atriuertit flagrum, nullus clauus, manus pedesque perforarit, nec faciem salua scoldauerit nec ictus vel minimus membra contuderit, quæ Deus in sacris litteris non prænunderit vbi prophetarum calamo totam hanc sculpturam præfigurauit.

Per elegantem hoc Princeps dixit Apostolum vbi agit de sculptoribus eudæis, quomodo lapidem hunc elaborauerunt. Ne credideri (inquit) hoc sculptores, quodam fortune calu, lapidem hunc exculpisse, nullam enim in eo exarauerunt sculpturam, nisi quam Dei infinita sapientia, magno consilio fieri decreuerat. *Conuenit enim vere in ciuitate ista, &c. Herodes & Pilatus, &c. facere, quæ manus tua, & consilium tuum decreuerunt fieri. De quibus alias. Hoc est quod factum fuit, quodque ipse Christus nobis exponit, vt sermo hic hodie, cum Apostolis habitus, ad huius mysterij declarata iouem tenere videatur. Ecce ascendimus Hier. solymam, &c. En ego, lapis laborandus, cuius omnem Deus sculpturam per prophetas præmonstrauit, reliquum est, vt manus operi adhibeant, hocque à modo fiet: tradetur enim sculptorum potestati: Tradetur Principibus sacerdotum & scribis & condemnabunt eum morte & tradent eum gentibus, vt signatas perficiant sculpturas: Ad albudendum & flagollandum, Et confirmabuntur omnia, vt dicere possit: Consummatum est. Hæcque duo coincident perfici lapidis sculpturam, & mundi peccatum consummari: Vt consummetur prauaricio, & finem accipit peccatum; præfatur cui corripit Apostolus: Reconciliati sumus Deo per mortem filij eius.*

§. 3. Multiplices fuere corporis Christi pæne quia multæ fuerunt corporis peccati culpa.

¶ I. Super & aliud profundissimum sumus inuenturi mysterium, si septenos huius lapidis oculos altius perscrutemur; quo quædam aperitur à Taribus præpedita difficultas. Quid causa sit, cur Æternus voluerit hæc filium suum tam varijs sensibus cruciari doloribus, lapi-

dem hunc tanto sudore, imo sanguine expellere, iam inhumans tradidit pedibus, qui vt hostes inmansissimi, tot torerandis eum exciperent, tunderentque verberibus? Cur ô Domine, tot vitro citoque traditiones: Principibus sacerdotum, Primatibus secularibus, ministris Pontificum, Imperatorum regumque insignibus. In quem finem t. t. irrationes, ignominia, sp. ta, tam amara verbera, flagella, clauus, crux mors? Gredunt omnes vel vnam Christi lacrimulam, tot mundo sufficere redimendo. Imo, assumpta tan vni odo nostra humana natura. Patti poterat celesti pro totius mundi, adde & multorum milium Mundorum, si fuissent peccatis culque satisfieri. Ad quid igitur tot lab. re. 201 languentis sufficiat remedio vna in brachio vene aperta. ad quid multiplicatur? ad quid & in altero? ad quid in manibus, in hemeris? ad quid in capite cauteria? in pedibus fistula? Rationem alligat D. Gregori. Nazianze. quæ facile capitur, si supponamus id quod Spiritus S. ait: Deum tam esse prouidum, vt cuique suum statuerit oppositum: Contra malum bonum, Et contra mortem vitam & ita in omnibus operibus Alitissimi. Vnum contra vnum duo contra duo, & nõ fecit quidquam desesse. Tangit, vt Aristotelis quoddam axioma reor à Deo hunc mundum conseruari per oppositione contrariorum: quæ si desissent, omnia corruerent. Si solus esset ignis, hic omnia consumeret; adde ergo aqua igne extingues. Si sit sicca, sit & humiditas, si frigus preuat, laxet calor, si herbe crescant pessiera, crescant & medicinales; si mors ei vita opponatur, si infirmitas, hanc teparet valetudo. Hæc autem est (teste D. Augustino) Diuina fortitudo potentie, quæ licet vna re possit omnibus succurre, noluit tamen, sed hoc egit, vt cuique suum opponeret contrarium, quo mundi claris pateret pulchritudo, rellumque status esset oculis longe grator.

Quod videmus, ac in naturæ ordine admittimur admittimur & in gratiæ statu, quodque in mundi delectat creatione, & in eius voluit seruari reparatione. Quid erat in mundo? Corpus quoddam peccati, ita culpis omnibus infectum, vt Itaz dicere de eo licet: *A planta pe. Ipsi. 21. ad usque ad veritatem, non est in eo sanitas.* In capite superbia, in oculis auaritia, in lumbis luxuria, ita in corde, gula in ore, inuidia in pectore, in pedibus manibusque acedia, ita peccatis vnde quaque obstrum, vt nullum sit membrum, quod in hoc aut illo sua non inquinetur culpa; corruptam autem tanto, ete plangit

I. Cui Christi

si passio

tam ama-

Apolo. 20

Eccl. 33.

15. & 42.

25.

Lib. 2. de celo.

Lib. 11. de ciui. c. 18.

Lib. 11. de ciui. c. 18.